

Vides foruma REZOLŪCIJA

Foruma norises laiks – 2012. gada 13. janvāris.

Foruma norises vieta - Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija (VARAM), Rīga, Peldu ielā 25.

Foruma organizatori – Vides konsultatīvā padome un VARAM.

Vides foruma dalībnieki, kas pārstāv 26 Latvijas vides nevalstiskās organizācijas (NVO), daudzas no kurām ir starptautisko organizāciju biedres vai sadarbības ar tām,

uzsver

nepieciešamību nodrošināt sabiedrībai tiesības un iespējas:

- prasīt, lai valsts iestādes un pašvaldības, amatpersonas vai privātpersonas izbeidz tādu darbību vai bezdarbību, kas pasliktina vides kvalitāti;
- atbalstīt vides aizsardzības pasākumus un sadarboties ar valsts iestādēm un pašvaldībām, lai nepieļautu tādu darbību veikšanu un arī tādu lēmumu pieņemšanu, kas var pasliktināt vides kvalitāti vai ir pretrunā ar vides normatīvo aktu prasībām;
- sniegt informāciju valsts iestādēm un pašvaldībām par darbībām un pasākumiem, kas ietekmē vai var ietekmēt vides kvalitāti, kā arī ziņas par vidē novērotajām negatīvajām pārmaiņām, kas radušās šādu darbību vai pasākumu dēļ;
- iesniegt valsts iestādēm un pašvaldībām priekšlikumus par tiesisko regulējumu un izstrādātajiem dokumentu projektiem vides jomā;

atbalsta

mērķtiecīgas ieinteresēto pušu diskusijas un pamatotu lēmumu visas sabiedrības interesēs pieņemšanu ar nolūku:

- saglabāt Latvijas dabas kapitālu un nepieļaut tā noplicināšanos;
- nepieļaut bioloģiskās daudzveidības tālāku noplicināšanos;
- nepasliktināt vides kvalitāti;

noraida

mēģinājumus politisko partiju publiskajā retorikā dabas un vides aizsardzību pretnostatīt sociālajiem un ekonomiskās attīstības jautājumiem;

aicina

sadarboties nevalstiskās organizācijas, valsts institūcijas, pašvaldības, izglītības iestādes, zinātniekus, ekspertus, uzņēmējus un privātpersonas, lai:

- palielinātu sabiedrības ieinteresētību, izpratni un zināšanas par dabas vērtībām, bioloģisko daudzveidību, vides kvalitāti, dabas un vides aizsardzības nepieciešamību Latvijas ilgtspējīgas attīstības nodrošināšanā;
- harmoniski un savstarpēji saskaņoti attīstītu dabas, sociālo un ekonomisko kapitālu;
- samazinātu sabiedrības uzskatu un dzīves veidu polarizāciju atkarībā no viņu dzīves vietas;

- nodrošinātu cilvēku ieinteresētību un piesaisti pie viņu paaudzēs mantotajām dzīves vietām lauku teritorijās;
- novērstu pretrunas starp rīcībām valsts *dabas resursu izmantošanas* un *dabas un vides aizsardzības* jomās, kuras ir dažādu ministriju pārraudzībā, īpaši Zemkopības ministrijas un Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas pārvaldībā un pārziņā;
- vides un dabas aizsardzības intereses tiktu labāk integrētas citu nozaru politiku plānošanā.

Lai sasniegtu iepriekš minētos uzstādījumus, Foruma dalībnieki izvirza šādus prioritāros mērķus vides jomā:

- Latvijas bioloģiskās daudzveidības saglabāšana un atjaunošana saskaņā ar Eiropas Savienības bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu pakalpojumu mērķa stratēģiju;
- Latvijas vides kvalitātes uzlabošana;
- ūdens objektu un ūdens bioloģisko resursu vienota, saskaņota un atbildīga apsaimniekošana un labas pārvaldības nodrošināšana;
- dabas un vides aizsardzības kontroles kapacitātes palielināšana;
- iedzīvotāju informēšana un izglītošana par vides rīcībpolitikas mērķiem un saturu;
- Orhūsas konvencijas garam un izpratnei atbilstošas vides informācijas pieejamības nodrošināšana sabiedrībai;
- organizētās sabiedrības un nevalstisko organizāciju līdzdalības iniciatīvu atbalstīšana un iesaistīšana vides politikas mērķu un satura veidošanā;

kā arī izvirza šādus uzdevumus 2012. gadam augstāk minēto mērķu sasniegšanai:

Bioloģiskās daudzveidības saglabāšanai:

- izstrādāt Latvijas Bioloģiskās daudzveidības programmu;
- internetā publicēt pašlaik zināmo informāciju par Eiropas Savienības nozīmes biotopu sastopamību Latvijas valsts teritorijā un mērķtiecīgi turpināt darbu informācijas regulārai papildināšanai;
- veicināt un atbalstīt tādu projektu īstenošanu, kuri sekmē dabas vērtību saglabāšanu ne tikai īpaši aizsargājamajās dabas teritorijās, bet arī ārpus tām;

Ūdeņu bioloģisko resursu pārvaldībai:

- izstrādāt valsts zivsaimniecības nozarei un mūsdienīgu zivsaimniecības jēdzienam atbilstošu likumu, pārstrukturējot un pārstrādājot pašreiz spēkā esošā „Zvejniecības likuma” redakciju par „Zivsaimniecības likumu”, par tā mērķi nosakot Latvijas ūdens bioloģisko resursu ilgtspējīgas izmantošanas un bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu un aizsardzību;
- ierosināt izstrādāt atsevišķus Ministru kabineta noteikumus zemūdens medībām;
- izstrādāt vienotus un saskaņotus ūdens objektu apsaimniekošanas noteikumus;
- novērst un turpmāk nepieļaut rūpniecisko zveju (izņemot nēģu specializētās zvejas) zivju resursu migrācijai nozīmīgos publiskos ūdeņos to pašvaldību administratīvajās teritorijās, kas pašreizējā praksē negatīvi ietekmē citu ar attiecīgo ūdenstilpju sateces baseiniem saistīto pašvaldību vēlmi sekmīgi īstenot zivju resursu ilgtspējīgas izmantošanas, saglabāšanas un bioloģiskās daudzveidības nodrošināšanu. Zveja zivju resursu migrācijai nozīmīgos publiskos ūdeņos arī ievērojami samazina zivju resursu krājumus un plašākas iespējas

- sabiedrībai tos izmantot atpūtai un veselīgam dzīves veidam, kā arī infrastruktūras izveides lietderību šo pašvaldību administratīvajās teritorijās,
- meliorācijas projektos iestrādāt vides aizsardzības prasības, kas virzītas arī uz meliorētu ūdensobjektu renaturalizāciju;
 - veikt Latvijas mazo HES un dambju visaptverošu apsekošanu un izvērtēt iespējas un nepieciešamību nodrošināt mazo HES ekspluatāciju dabiskās noteces režīmā un dambju nojaukšanu ar nolūku nodrošināt upju nepārtrauktību, kā arī zivju ceļu ierīkošanu mazajās HES un dambjos;
 - paaugstināt pašvaldību īstenojamo ūdenssaimniecības sakārtošanas projektu efektivitāti;

Vides kvalitātes uzlabošanai:

- palielināt atjaunojamo energoresursu izmantošanu;
- saglabāt visu Latvijas teritoriju brīvu no ģenētiski modificētiem organismiem (ĢMO);
- ierosināt pašvaldībās izveidot atkritumu apsaimniekošanas reģionālo plānu ieviešanas gaitas datu bāzi;
- panākt bioloģisko atkritumu atdalīšanu no pārējiem atkritumiem un to atsevišķu pārstrādi;
- panākt atkritumu konteineru noslēgtu apsaimniekošanu, ierīkojot tiem nojumes un aizveramus vākus;
- veicināt depoziņa sistēmas izveidi iepakojuma apsaimniekošanā;
- aktivizēt „otrās elpas” attīstību atkārtoti izmantojamiem izstrādājumiem, piemēram, apģērbam, apaviem darba rīkiem un sadzīves priekšmetiem;
- nodrošināt emisiju datu pieejamību t.sk. attiecībā uz siltumnīcefekta gāzu emisijām un autotransporta emisijām;
- panākt, lai pašvaldību teritoriālajos plānojumos obligāti tiktu ievērots samērojamības princips attiecībā uz bīstamu un riska objektu izvietojumu;
- uzlabot pārvaldības sistēmu (ātru reaģēšanu un finansējuma piesaisti) un sadarbību ārkārtas situācijās;
- panākt, lai iedzīvotājiem tiktu sniegta izsmeļoša informācija par riska objektiem un iedzīvotāju rīcību avārijas gadījumos;

Sabiedrības līdzdalības iespēju, vides izglītības un informēšanas nodrošināšanai:

- noteikt prioritātes un kritērijus ieņēmumu no dabas resursu nodokļa (LVAF finansējuma) izlietošanai;
- palielināt dažādo konsultatīvo padomju (piem., Upju baseinu konsultatīvās padomes) lomu un ietekmi lēmumu pieņemšanā;
- veicināt vides NVO līdzdalību Vietējās rīcības grupās;
- palielināt vides un dabas problēmu atspoguļojumu plašsaziņas līdzekļos, īpašu uzmanību pievēršot sabiedriskajiem medijiem;
- pielietot likumdošanā paredzēto sabiedrības līdzdalības mehānismu atbildīgi un pilnvērtīgi;
- formulēt prioritārās jomas sabiedrības līdzdalības vides politikas veidošanā un ieviešanā veicināšanai, it īpaši atbalstot institucionalizētus sabiedrības līdzdalības veidus (piemēram, administratīvo šķēršļu mazināšana, tehnisks un finansiāls atbalsts).

Vides foruma dalībnieki un to pārstāvētās organizācijas apņemās

iesaistīties izvirzīto prioritāro mērķu un uzdevumu īstenošanā, piedaloties diskusijās, sniedzot argumentētus un konstruktīvus priekšlikumus un veicinot pēc iespējas plašāku sabiedrības informēšanu un iesaistīšanos lēmumu pieņemšanā.

Vides foruma dalībnieki un to pārstāvētās organizācijas aicina

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministriju:

- savā ikdienas darbībā atzīt un stiprināt vides jomu un uzturēt dabas kapitālu kā neatņemamu un ekonomiskajam un sociālajam kapitālam līdzvērtīgu ilgtspējīgas attīstības pamata pīlāru;
- palielināt otreizējo izejvielu izmantošanu;
- uzņemties iniciatīvu izvirzīto prioritāro vides politikas mērķu īstenošanā un iesaistīt nozares ekspertus un nevalstiskās organizācijas;
- atbalstīt un veicināt demokrātiskas, argumentētas un konstruktīvas diskusijas gan ministrijas ietvaros, gan ministrijas padotības iestādēs, kā arī ar nevalstiskajām organizācijām un citām interešu grupām;
- rosināt pašvaldības to realizējamo teritorijas attīstības projektu ietvaros apzināt un aizsargāt vietējās teritorijas un sabiedrības kopējās dabas vērtības;

Vides konsultatīvo padomi:

- aktīvi iesaistīties un koordinēt NVO un privātpersonu līdzdalību Forumā izvirzīto 2012. gadā īstenojamo prioritāro mērķu sasniegšanā un uzdevumu īstenošanā;

Pārresoru koordinācijas centru:

- nodrošināt vides politikas mērķu integrāciju citu nozaru politikās un rīcībās un Nacionālajā attīstības plānā;
- stiprināt nacionālo vides indikatoru lomu politiku novērtēšanas procesā.